

Nærings og fiskeridepartementet

15. september 2017

UO § 15.3 (UTSATT OFFENTLIGHET)

RÅD FRA STYRINGSGRUPPEN FOR VURDERING AV LUSEPÅVIRKNING – SEPTEMBER 2017

Dette er den andre leveransen fra styringsgruppen til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Første leveranse ble levert til NFD i mai 2017 og var basert på data fra 2016. Styringsgruppen har nå mottatt rapport nr 2 fra ekspertgruppen hvor analyser av data fra 2017 er inkludert og data fra 2016 er reanalysert.

Vi gir her en redegjørelse for styrings og ekspertgruppens mandater, arbeidsprosess, de oppdaterte resultatene og analysen fra ekspertgruppen og styringsgruppens endelige råd til NFD basert laks på data fra årene 2016 og 2017. Mandatet til styringsgruppen er gjengitt i Vedlegg 1. Styringsgruppen for vurdering av lusepåvirkning ble opprettet etter bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet. I brev av 19.12.16 ble Havforskningsinstituttet (HI), Veterinærinstituttet (VI) og Norsk institutt for naturforskning (NINA) bedt om å oppnevne en person hver. Følgende personer ble oppnevnt fra sine institusjoner; Karin Kroon Boxaspen (HI), Brit Hjeltnes (VI) og Tor Næsje (NINA). Karin Kroon Boxaspen har være leder for gruppen i 2017.

Medlemmer i ekspertgruppen ble oppnevnt blant personer som hadde vært involvert i det tidligere arbeidet med trafikklyssystemet, og de er personlig oppnevnt i kraft av sin ekspertise. Ekspertgruppen er også sammensatt slik at de viktigste problemstillingene som skal belyses er dekket med minst ett medlem med spesialkompetanse innen hvert felt. For å sikre dette, valgte Styringsgruppen å utvide ekspertgruppen med et medlem mer enn det som opprinnelig ble foreslått av NFD. Alle forespurte eksperter takket ja til å sitte i ekspertgruppen som har hatt følgende sammensetning: Prof Frank Nilsen (Leder) (UiB, SLRC), Peder Jansen (VI), Anja Kristoffersen (VI), Ørjan Karlsen (HI), Bengt Finstad (NINA), Ola Ugedal (NINA), Anne Sandvik (HI), Knut Wiik Vollset (UniResearch), Harald Sægrov (Rådgivende Biologer), Ingrid Ellingsen (SINTEF). Det er de samme personene som har deltatt i begge runder av analysen (2016 og 2017 data). Mandatet til ekspertgruppen er gjengitt i Vedlegg 2.

Styringsgruppa har hatt 12 video/telefonmøter og fire møter hvor alle tre medlemmene var samlet. Det har blitt ført referat fra alle møter. Leder for Ekspertgruppen har informert styringsgruppen om fremdrift og styringsgruppen har informert NFD.

På initiativ fra styringsgruppen ble Mattilsynet oppfordret til å avholde et dialogmøte. Basert på innspill fra styringsgruppen ble et slikt møte avholdt 30.august i Bergen.

Styringsgruppens råd til Nærings og fiskeridepartementet

Styringsgruppen har gjennomgått ekspertgruppens rapport. Vi mener ekspertgruppen har gjort et godt arbeid og i all hovedsak har oppfylt sitt mandat. Det er benyttet relevante og tilgjengelige metoder og kunnskap. Styringsgruppens råd om lakselusindusert dødelighet for laks i produksjonsområdene er basert på ekspertgruppens vurderinger gitt i egen rapport til styringsgruppen (Nilsen mfl. 2017) og styringsgruppens egne vurderinger.

Ekspertgruppen har gjort en analyse av data for hvert av årene 2016 og 2017, men har ikke gjort en samlet vurdering for de to årene. Grunnet variasjoner mellom år og metoder, samt usikkerheter i enkelte vurderinger, er styringsgruppens råd basert på lik vektning av årene 2016 og 2017. Der vurderingene er forskjellig for et område i de to årene og usikkerheten er middels eller høy, har vi valgt en konservativ tilnærming for samlet vurdering av lakselusindusert dødelighet for laks i perioden 2016-2017 (Tabell 1).

Tabell 1. Oppsummering av styringsgruppas råd vedrørende sannsynlig lakselusindusert dødelighet i produksjonsområdene 1-13 for 2016 og 2017 basert på styringsgruppens og ekspertgruppens vurderinger. Vurderingen av sannsynlig dødelighet er gruppert i < 10%, 10-30% og > 30%. Variasjon i prediksjonene fra ekspertgruppens metoder er gruppert i liten (alle metoder er samsvarende), middels (metodene grupperer i to kategorier) og stor (metodene grupperer i tre kategorier). Råd for 2016-2017 samlet er gjort av styringsgruppen. Usikkerheten for vurderingene av 2016-2017 (2016-2017 usikkerhet ekspertgr.) er ekspertgruppens vurdering av usikkerheten i deres prediksjoner av lakselusindusert dødelighet i de ulike områdene.

Prod.-områder	2016 vurdering dødelighet	2016 variasjon metoder	2017 vurdering dødelighet	2017 variasjon metoder	2016-2017 usikkerhet ekspertgr.	Råd 2016-2017
1	< 10%	Liten (L)	< 10%	Liten (L)	Liten	< 10%
2	10-30%	Stor (LMH)	< 10%	Stor (LMH)	Stor	10-30%
3	> 30%	Middels (MH)	> 30%	Middels (MH)	Liten	> 30%
4	10-30%	Stor (LMH)	> 30%	Stor (LMH)	Middels	> 30%
5	10-30%	Middels (LM)	10-30%	Stor (LMH)	Middels	10-30%
6	10-30%	Middels (LM)	< 10%	Middels (LM)	Stor	10-30%
7	10-30%	Middels (LM)	< 10%	Middels (LM)	Middels	10-30%
8	< 10%	Middels (LM)	< 10%	Middels (LM)	Liten	< 10%
9	< 10%	Liten (L)	< 10%	Liten (L)	Liten	< 10%
10	< 10%	Middels (LM)	< 10%	Middels (LH)	Middels	< 10%
11	< 10%	Liten (L)	< 10%	Liten (L)	Liten	< 10%
12	< 10%	Liten (L)	< 10%	Liten (L)	Liten	< 10%
13	< 10%	Liten (L)	< 10%	Liten (L)	Liten	< 10%

Styringsgruppens råd til NFD er å legge følgende vurderinger til grunn vedrørende lakselusindusert dødelighet for laks i 2016-2017 i sitt videre arbeid:

- **Sannsynlig dødelighet < 10% med liten usikkerhet: Områdene 1, 8, 9, 11, 12, og 13.**
Metodene er samstemte i at det er liten usikkerhet i denne vurderingen.
- **Sannsynlig dødelighet < 10 % med middels usikkerhet: Område 10.**
Usikkerheten er vurdert til middels fordi smittepresset har økt i området fra 2016 til 2017, og det finnes lite overvåkingsdata fra område.
- **Sannsynlig dødelighet 10-30% med middels usikkerhet: Område 5 og 7.**
Usikkerheten i område 5 er vurdert til middels fordi det er lite overvåkingsdata i et område der det er predikert høyt smittepress. I område 7 er usikkerheten knyttet stor variasjon i smittepresset mellom 2016 og 2017, og lite kunnskap om utvandningsruter.
- **Sannsynlig dødelighet 10-30% med stor usikkerhet: Områdene 2 og 6.**
Usikkerheten i område 2 er vurdert til stor fordi de ulike indikatorene spriker fra observerte lave påslag på trålfanget smolt til høyt modellert smittepress i området. I område 6 er usikkerheten knyttet til stor variasjon i smittepresset mellom 2016 og 2017, og stor usikkerhet knyttet til utvandningsruter fra elver som utgjør opptil 25% av Norges smoltproduksjon.
- **Sannsynlig dødelighet > 30% med liten usikkerhet: Område 3.**
Metodene er samstemte i at det er liten usikkerhet i denne vurderingen.
- **Sannsynlig dødelighet > 30% med middels usikkerhet: Område 4.**
Usikkerheten er vurdert til middels fordi det finnes bare overvåkingsdata fra deler av området, som viser høy risiko, samtidig som deler av området har dårligere dekning.

Både ekspertgruppen og styringsgruppen er samstemte om at rapporten som er basert på dagens kunnskapsstatus, gir en god beskrivelse av risiko for lakselusindusert dødelighet for laks i produksjonsområdene, spesielt i områder med liten usikkerhet.

Vurdering av usikkerhet er viktig, og i mandatet til ekspertgruppen blir de bedt om en vurdering av usikkerheten for hver enkelt måleparameter. Ekspertgruppen har arbeidet mye med å beskrive usikkerhet, men fremdeles mangler en fullt ut harmonisert og presis beskrivelse av usikkerhet i alle ledd. I tillegg har det i begrenset grad vært mulig å kvantifisere usikkerheten. Dette vil være et viktig fokusområde i det videre arbeidet.

Både for ekspertgruppen og for styringsgruppen har det vært vanskelig å foreta en vektning av de ulike måle metodene. Dette skyldes delvis den ufullstendige beskrivelse av usikkerhet og dels at metodene kan være avhengig av hverandre.

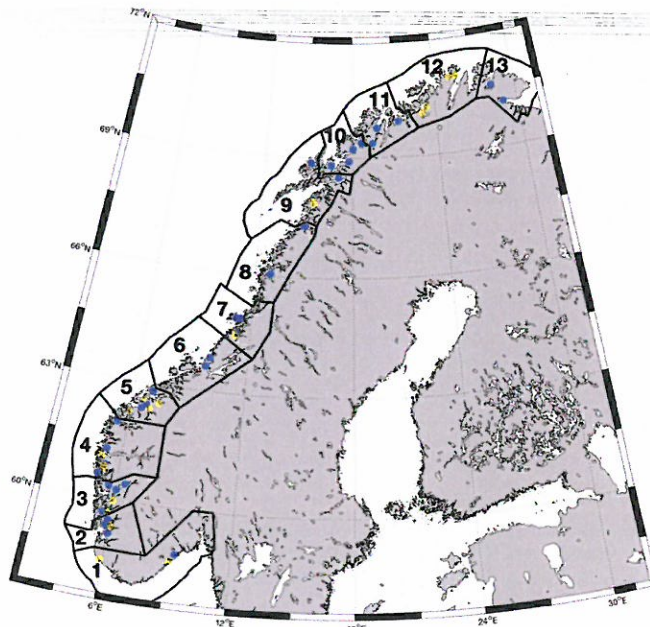
Ekspertgruppen trekker frem følgende data som er preget av usikkerhet: Lusetelling, dødelighet av lusepåslag, laksesmoltens utvandringstidspunkt og laksesmoltens utvandningsruter ut av fjorden og langs kysten.

Styringsgruppen har merket seg at også en del av det andre datagrunnlaget er beheftet med en ikke ubetydelig usikkerhet. I den grad det er mulig, har styringsgruppen i sin konklusjon forsøkt å ta hensyn til en kvalitativ vurdering av usikkerhet basert på ekspertgruppens vurderinger.

Når sjørret (alle soner) og sjørøye (halve sone 7 til og med sone 13) inkluderes i trafikklssystemet kan det endre vurderingene av dødeligheten av vill laksefisk i oppdrettssonene. I noen områder kan lakseluseproduksjon være større i den perioden sjørret og sjørøye befinner seg i fjorder og langs kysten sammenlignet med deler av perioden for laksesmoltens utvandring. I tillegg kan eksponeringstiden til lus være lengre for sjørret og sjørøye. Disse artene kan også ha en atferd som reduserer luseinfeksjon. Konsekvensen av dette er at **den samlede vurderingen av lakselusindusert dødelighet for laks, sjørret og sjørøye i noen produksjonsområder sannsynligvis vil være forskjellig fra en vurdering av laks alene.**

Mellomårlig variasjon i marine miljøforhold vil blant annet kunne påvirke lakselusproduksjon, fiskens vandringsruter og atferd, og dermed lakselusinfeksjon av villfisk og påfølgende dødelighet av laksefisk. Videre vil variasjon i miljøforhold i elvene påvirke villfiskens livshistorie og atferd. I tillegg vil mellomårlig variasjon i produksjon av oppdrettsfisk og brakklegging kunne påvirke lakselusindusert dødelighet. Det er viktig dette hensyntas for å redusere usikkerheten i fremtidige vurderinger og råd til NFD.

Beskrivelse av produksjonsområdene

PO 1: Svenskegrensa til Jæren, PO 2: Ryfylke, PO 3: Karmøy til Sotra, PO 4: Nordhordland til Stadt, PO 5: Stadt til Hustadvika, PO 6: Nordmøre og Sør-Trøndelag, PO 7: Nord-Trøndelag med Bindal, PO 8: Helgeland til Bodø, PO 9: Vestfjorden og Vesterålen, PO 10: Andøya til Senja, PO 11: Kvaløya til Loppa, PO 12: Vest-Finnmark, PO 13: Øst-Finnmark.

Ekspertgruppens resultater og konklusjoner

Ekspertgruppens sammendrag

”Ekspertgruppen har i sin vurdering benyttet data fra NALO (nasjonalt overvåkningsprogram for lakselus), resultater fra modellert smittepress og resultater fra modeller som beregner smitte og dødelighet på vill laksesmolt. I tillegg kommer annen relevant litteratur. Overvåkingsdata og ulike modeller har usikkerheter og i mandatet er ekspertgruppen også bedt om å vurdere usikkerhet i alle ledd av analysen. Det er generelt høy usikkerhet knyttet til utvandringsforløp og utvandringsruter for vill laksesmolt i alle produksjonsområdene. Ekspertgruppen er samstemt i at overvåkingsdata har lavest usikkerhet og at de ulike modellene har høyere usikkerhet. Usikkerhet for de ulike modellene er beskrevet i rapporten men ekspertgruppen har ikke klart å enes om en rangering av de ulike modellene basert på usikkerhet.

Ekspertgruppen er samstemt i konklusjonene og usikkerheten for konklusjonene i alle produksjonsområdene. I 2016 ble risikoen for lakselusindusert dødelighet satt til moderat for fem produksjonsområder (PO2, PO4, PO5, PO6 og PO7), høy risiko for lakselusindusert dødelighet ble satt i ett område (PO3) og i de øvrige syv områdene ble risikoen for lakselusindusert dødelighet satt til lav (PO1, PO8, PO9, PO10, PO11, PO12 og PO13). I 2017 ble 10 områder satt til å ha lav risiko for lakselusindusert dødelighet (PO1, PO2, PO6, PO7, PO8, PO9, PO10, PO11, PO12 og PO13), moderat risiko for lakselusindusert dødelighet ble satt i ett område (PO5) og høy risiko for lakselusindusert dødelighet ble satt for to områder (PO3 og PO4). Konklusjonen i PO2 og PO6 har høy usikkerhet.

Framover blir det viktig å ytterligere validere og kvantifisere usikkerheten i modellene som beregner lakselusindusert dødelighet. I denne sammenheng vil økt kunnskap om utvandringsforløp og utvandringsruter til vill laksesmolt være svært viktig. I tillegg bør man evaluere dødelighetsgrensene med nye lab-studier (benytte villaks fra ulike populasjoner) og undersøke effekten av kopepoditter og chalimus på overlevelse.”

En sammenfatning av ekspertgruppens resultater, usikkerheter og vurderinger er gjengitt i tabell 2a og b, (Nilsen mfl. 2017 tabell 2a og b).

Tabell 2: Resultater fra modeller og observasjoner i de ulike produksjonsområdene og ekspertgruppens overordnede konklusjon. Kategoriene (høy, moderat, lav) fra de ulike modellene og datakildene er en overordnet risikovurdering og representerer hele produksjonsområdet. Tabellen må leses sammen med teksten for de ulike produksjonsområdene der usikkerhetene for vurderingen er fremhevet. Usikkerheten er kategorisert i liten, middels og stor usikkerhet. VI har valgt å presentere sin overordnede vurdering basert på best og verste scenario for snittverdier av alle bestander i sin modellkjøring. Hovedkonklusjonen tolkes som en ekspertvurdering for at det er en sannsynlig risiko for at mindre enn 10% (lav), 10-30% (moderat) og mer enn 30% (høy) av vill laksesmolt i en region som har en lakselusindusert dødelighet. Trålfangst: Laksesmolt fanget med trål i utvalgte fjorder. Sjøørret ruse: Sjøørret som proxy for laks i NALO. Vaktbur: Kultivert laksesmolt i små bur som dekker utvalgte fjorder i utvandringsperioden. HI smittepress: kalibrert smittepresskart lus. HI Virtuelle laksesmolt: modellert påslag av lus på utvandrende laksesmolt. VI virtuell laksesmolt: modellert påslag av lus på utvandrende laksesmolt. SINTEF smittepress: modellert smittepress. SINTEF virtuell laksesmolt: modellert påslag av lus på utvandrende laksesmolt.

a) 2016

Prod.-områder	Trål fangst	Sjørret ruse	Vaktbur	HI Smittepress	HI Virtuell smolt	VI smolt modell	SINTEF smittepress	SINTEF virtuell smolt	Konklusjon ¹
1		Lav		Lav	Lav	Lav			Lav
2		Mod		Høy	Lav	Lav**			Mod
3	Høy	Høy	Mod	Høy	Høy	Mod*			Høy
4		Høy		Mod	Lav	Lav**			Mod
5		Mod	Lav	Mod	Lav	Lav**	Mod	Lav	Mod
6	Lav	Mod	Lav	Mod	Lav	Lav**	Mod		Mod
7		Mod	Mod	Mod	Lav	Lav**	Mod		Mod
8		Lav		Mod	Lav	Lav**			Lav
9		Lav		Lav	Lav	Lav*			Lav
10		Lav		Mod	Lav	Lav*			Lav
11		Lav		Lav	Lav	Lav			Lav
12		Lav		Lav	Lav	Lav*			Lav
13		Lav		Lav	Lav	Lav			Lav

b) 2017

Prod.-områder	Trål fangst	Sjørret ruse	Vaktbur	HI Smittepress	HI Virtuell smolt	VI Smolt modell	SINTEF Smittepress	SINTEF virtuell smolt	Konklusjon ¹
1		Lav		Lav	Lav	Lav			Lav
2	Lav	Mod	Lav	Høy	Lav	Lav**			Lav
3	Høy	Høy	Mod	Høy	Høy	Mod*			Høy
4	Høy	Høy	Høy	Høy	Mod	Lav**			Høy
5	Høy	Mod	Lav	Høy	Lav	Lav**	Mod	Lav	Mod
6	Lav	Mod	Mod	Mod	Lav	Lav**	Lav	Lav	Lav
7		Mod	Mod	Lav	Lav	Lav*	Lav		Lav
8		Lav		Mod	Lav	Lav**			Lav
9		Lav		Lav	Lav	Lav*			Lav
10		Lav		Høy	Lav	Lav**			Lav
11		Lav		Lav	Lav	Lav			Lav
12	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav	Lav*			Lav
13		Lav		Lav	Lav	Lav			Lav

Spesifisering av usikkerheten for VI's konklusjoner

* når forskjellen mellom forventet og verste scenario varierer mellom lav og moderat, eller moderat og høy

** når forskjellen mellom forventet og verste scenario varierer mellom lav til høy

¹Fargene på rutene markerer liten (hvit), middels (grå) og stor usikkerhet (blå).

Ekspertgruppens konklusjoner

«Ekspertgruppen har for 2016 konkludert med lav risiko for lakselusindusert dødelighet på vill laksesmolt i syv produksjonsområder (1, 8, 9, 10, 11, 12, 13), moderat risiko for lakselusindusert dødelighet i fem produksjonsområder (2, 4, 5, 6, 7) og høy risiko for lakselusindusert dødelighet i ett produksjonsområde (3).

For 2017 konkluderte ekspertgruppen med lav risiko for lakselusindusert dødelighet i ti produksjonsområder (1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 og 13), moderat risiko for lakselusindusert dødelighet i ett produksjonsområde (5) og høy risiko for lakselusindusert dødelighet i to områder (3, 4). Konklusjonen om lav risiko i område 2 og 6 i 2017 har stor usikkerhet. Konklusjonen om lav risiko i område 7 og 10 i 2017 har middels usikkerhet. For områdene 1, 8, 9, 11, 12 og 13 har konklusjonen om lav risiko liten usikkerhet for 2017. Konklusjonen om moderat risiko for område 5 har middels usikkerhet. Konklusjonen om høy risiko i område 4 har middels usikkerhet mens konklusjonen om høy risiko i område 3 har liten usikkerhet.

Konklusjonene er basert på resultater fra modeller og overvåkingsdata fra de respektive år, samt at en til dels har vurdert tidsutviklingen i produksjonsområdet. De viktigste usikkerhetene er knyttet til utvandringstidspunkt og utvandningsrute for de ulike elvene, noe som kan ha betydelig effekt på hvor stort smittepress laksesmolten vil passere igjennom på veien ut av fjordene og kysten. Mer data på vill laksesmolt i flere produksjonsområder vil være viktig for å redusere usikkerhetene spesielt der fanget smolt kan spores tilbake til elv. I tillegg er det usikkerhet knyttet til terskelverdiene som blir benyttet for å estimere lakselusindusert dødelighet. En del av modellgrunnlaget er nylaget og validering og kvalitetssikring i form av publisering vil være viktig.»

Ansvar for innholdet i vedleggene

På grunn av begrenset tid angir ekspertgruppen at metodebeskrivelsene (vedlegg 1-10 i ekspertgruppens rapport), er forfattet av representanter for de ulike institusjonene. Forfatterne er selv ansvarlig for vedleggene de har skrevet. Styringsgruppen merker seg at noen av metodene og tilnæringer er nye og støtter ekspertgruppens konklusjon og at disse bør kvalitetssikres og publiseres så fort som mulig.

Avsluttende kommentarer og veien videre

Styringsgruppen anbefaler at det gjøres en uavhengig vitenskapelig vurdering av det vitenskapelige arbeidet som ligger til grunn for ekspertgruppens rapport. Dette vil være en viktig del av kvalitetssikringen av arbeidet med trafikkløssystemet. Forskningsrådet vil være en naturlig samarbeidspartner i arbeidet.

Styringsgruppen vil ta ansvar for å arrangere et nytt arbeidsgruppemøte høsten 2017/ vinter 2018. Arbeidsgruppen har bestått av deltagerne fra de 12 forskningsinstitusjonene som var med å skrive Karlsen mfl. (2016), samt andre inviterte interesseorganisasjoner. På dialogmøte 30 august ble det påpekt at noen miljøer manglet. Disse vil bli invitert til arbeidsgruppemøtet. Målet med arbeidsgruppemøtet er å få en oversikt over ny kunnskap og en prioritert liste over hvilke kunnskapshull som bør fylles frem mot neste vurdering av produksjonsområdenes status i 2019. Næringsorganisasjoner og relevante interesseorganisasjon vil som før bli invitert med som observatører.

Karin K. Boxaspen (HI),
Forskningsdirektør

Brit Hjeltnes (VI)
Fagdirektør

Tor F. Næsje (NINA)
Forskningsjef

Referanser

Karlsen, Ø., Finstad, B., Ugedal, O. & Svåsand, T. (red.) 2016. Kunnskapsstatus som grunnlag for kapasitetsjustering innen produksjonsområder basert på lakselus som indikator. Rapport fra Havforskningen, Nr. 14-2016, 139 s.

Nilsen, F., Ellingsen, I., Finstad, B., Jansen, P.A., Karlsen, Ø., Kristoffersen, A.B., Sandvik, A.D., Sægrov, H., Ugedal, O., Vollset, K.W. & Myksvoll, M.S. 2017. Vurdering av lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde. Rapport fra ekspertgruppe for vurdering av lusepåvirkning.

Vedlegg 1

Etablering av styrings- og ekspertgruppe for vurdering av lusepåvirkning - bestilling

Nærings- og fiskeridepartementet viser til arbeidsgruppemøte om arbeidet med lusemodeller for å vurdere påvirkningen av lus fra oppdrett på villfisk i de kommende produksjonsområdene, jf Meld. St. 16 (2014-2015), og oppsummering av dette i møte mellom styringsgruppen og NFD den 19. desember 2016.

Det ble i arbeidsgruppemøtet 30.nov – 1. des etablert konsensus om at

- Modellverktøyene (sammen med overvåkningsdata) er gode nok til å gjennomføre en vurdering av produksjonsområdene basert på påvirkningen på villaks.
- Det er en styrke å ha flere modeller som benyttes parallelt, da de ulike modellene har ulike styrker og svakheter.
- Det anbefales bruk av ekspertgruppe etter modell av ICES-systemet. Ekspertgruppen vil bruke alle inngangsdata til å lage en enhetlig anbefaling om lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde.

Basert på konsensus, ber departementet de tre instituttene, Havforskningsinstituttet, Veterinærinstituttet og Norsk institutt for naturforvaltning etablere en styringsgruppe bestående av en representant fra hvert institutt.

Styringsgruppen skal i løpet av januar 2017 ha opprettet en ekspertgruppe av forskere på 7-9 personer. Ekspertgruppen skal settes sammen så bredt som mulig av personer med kompetanse på feltet og med evne til å gjøre en overordnet analyse av all tilgjengelig kunnskap for å komme med en enhetlig anbefaling om lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde. Ekspertgruppen skal innen begynnelsen av mars gi sin anbefaling til instituttgruppen. Instituttgruppen skal vurdere anbefalingen fra ekspertgruppen og ut i fra denne levere et omforent råd til departementet innen overgangen mars/april.

Rådet som gis i mars/april vil være basert på lusesituasjonen i 2016. Etter at data fra overvåkingen knyttet til utvandringen av villaks i hele landet for våren 2017 har kommet til, skal ekspertgruppen revurdere sin anbefaling til instituttgruppen, slik at instituttgruppen kan gi et endelig råd til departementet i begynnelsen av august 2017. Det er en omforent forståelse mellom departementet og styringsgruppen at dette rådet vil legge hovedvekt på påvirkningen på villaks, og at kunnskapsgrunnlaget for lakselus på annen vill laksefisk er noe svakere enn for laks.

Departementet forutsetter at VI og HI dekker sine utgifter til dette arbeidet innenfor tildelte rammer for 2017, og at HI dekker utgifter til de øvrige involverte parter innenfor sine rammer.

Med hilsen
Yngve Torgersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Nina Eriksen Vinje
seniorrådgiver

Vedlegg 2

Etablering og mandat for ekspertgruppe for vurdering av lusepåvirkning

Nærings og fiskeridepartementet (NFD) har i brev av 19. desember 2016 bedt om at Havforskningsinstituttet (HI), Veterinærinstituttet (VI) og Norsk institutt for naturforskning (NINA) oppnevner og etablerer en styringsgruppe for vurdering av lusepåvirkning. Styringsgruppen blir bedt om å opprette en ekspertgruppe for lusepåvirkning. NFD sier i brevet at ekspertgruppen skal «..settes sammen så bredt som mulig av personer med kompetanse på feltet og med evne til å gjøre en overordnet analyse av all tilgjengelig kunnskap for å gi anbefaling om lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde».

MANDAT FOR EKSPERTGRUPPE FOR VURDERING AV LUSEPÅVIRKNING

OPPGAVER

Ekspertgruppen for vurdering av lusepåvirkning skal gjøre en overordnet analyse av all tilgjengelig kunnskap for å gi en beskrivelse av lakselusindusert villfiskdødelighet per produksjonsområde. Hovedvekten skal i 2017 legges på villaks.

Ekspertgruppens arbeid skal bygge på dokumenterte data og resultater fra relevante forsknings-, overvåknings- og utviklingsprosjekter. Det skal spesielt redegjøres for usikkerheter i vurderinger, og dette skal angis for hver enkelt måleparameter

Det forventes at rapporten inneholder:

- En oversikt over modeller og overvåkningsdata som inngår i analysen
- En beskrevet måte for å sammenstille modeller og overvåkningsdata til ett enhetlig bilde som kan brukes til å gi produksjonsområdene farge
- En kvantifisering og vurdering av lakselusindusert villfiskdødelighet innen de ulike NFDs produksjonsområder basert på tilgjengelige data om lakselus produsert i oppdrettsanlegg, lakseluspåslag på villfisk (fra overvåkningsprogram), artenes og populasjonenes atferd, og de ulike vassdragenes bidrag til den marine andelen av arten.
- Vurderingene skal baseres på den dødelighetsandelen som skyldes lakselus produsert i oppdrettsanlegg.
- Vurderingene av lakselusindusert dødelighet skal baseres på data fra 2016.
- Gi anbefaling til styringsgruppen om andre relevante forhold for handlingsregelen for vekst i oppdrettsnæringa (Trafikklyssystemet).

Det er en forutsetning at medlemmene i gruppen bringer med seg relevante og på forhånd godt beskrevne datasett og resultater inn i arbeidet til Ekspertgruppen.

Arbeidsform

Ekspertgruppens leder skal tilse at gruppen utfører de oppgavene det er satt til å løse og ha redaktøransvar for rapporter til Styringsgruppen.

Havforskningsinstituttet stiller med sekretariat for ekspertgruppen og sørger for nok ressurser til å gjøre dette på en tilfredsstillende måte. Dette inkluderer teknisk tilrettelegging og redaksjonelt arbeid.

Ekspertgruppen skal ikke meddele sine resultater offentlig, før dette er koordinert med Styringsgruppa som har ansvar for å informere Nærings- og fiskeridepartementet.

Ekspertgruppen skal i forbindelse med sitt konstituerende møte utarbeide fremdriftsplan. Foreløpig rapport skal foreligge 14. dager før endelig rapport. Styringsgruppen forventer sluttrapport før slutten av mars 2017.

Ekspertgruppen skal innen 15. august rapportere kvalitetssikring av prediksjonene for lakselusindusert dødelighet i villfiskbestander basert på nye data fra feltarbeid i 2017.

Ekspertgruppen skal søke å bli enige om teksten i rapportene uten at dette går på bekostning av dens tydelighet. Ved eventuell uløselig uenighet skal det gis en konkret beskrivelse av hva uenigheten består av i rapporten. Rapportene fra Ekspertgruppen skal også vektlegge å beskrive graden av usikkerhet i alle ledd og konklusjoner.

Leder av Ekspertgruppen skal fortløpende holde Styringsgruppen orientert om framdriften i arbeidet.

Oppnevning og sammensetning

Medlemmer av Ekspertgruppen og rådets leder og sekretariat, oppnevnes av Styringsgruppa. Medlemmene i Ekspertgruppen oppnevnes i første omgang for 2017. Ekspertgruppen sammensettes slik at de viktigste problemstillingene som skal belyses er dekket med minst ett medlem med spesialkompetanse innenfor feltet.

Godtgjørelser

Ekspertes ansatt i Veterinærinstituttet og Havforskningsinstituttet dekker sine utgifter til dette arbeidet innenfor tildelte rammer for 2017, mens Havforskningsinstituttet dekker utgifter til de øvrige involverte parter innenfor sine rammer.